

Zijn wandaden zullen langer beklijven dan zijn successen: filmproducent Harvey Weinstein maakte tijdens zijn jaren aan de top een haast onvoorstelbare reeks seksuele slachtoffers. Hoe heeft het zover kunnen komen?

DOOR SANDRA HEERMA VAN VOSS

UNTOUCHABLE HET MONSTER GETEMD

Hij was een vaste gast hier, zei een zichtbaar nerveuze Ursula Macfarlane toen ze haar documentaire over Harvey Weinstein begin dit jaar op het Sundance Film Festival presenteerde. Een deel van de incidenten waarvan hij nu wordt beschuldigd vond hier plaats. Hier deed hij zaken en liet hij zijn fenomenale aanwezigheid gelden. Wat zou 'the industry' van haar film vinden?

Macfarlane's nervositeit is nog maar een fractie van wat de tientallen vrouwen die Weinstein nu van intimidatie, aanranding en verkrachting beschuldigen voelden toen ze ermee in de openbaarheid traden. Allemaal zijn ze doodsbang geweest, van Mira Sorvino, Ashley Judd en Rosanna Arquette tot minder bekende actrices als Erika Rosenbaum en Paz de la Huerta. Angst was wat hen Weinsteins hotelkamer in dreef als hij erop aandrong om daar hun 'zakelijk overleg' te voeren; uit angst masseerden ze hem of lieten ze zich masseren; ze bevroren en traden buiten zichzelf om de dreiging van zijn enorme, vijandige lichaam te kunnen doorstaan. En na afloop wisten ze dat ze machteloos stonden.

ERIN GETUIND

Naast het ziekelijk eentonige patroon van hun ervaringen – *Untouchable* bevat veel tussenshots van grote steden en hotelgangen, een stijltruc die doet denken aan de net zo kalm en zorgvuldig opgebouwde Michael Jackson-saga *Leaving Neverland* – delen deze vrouwen een immens gevoel van schaamte. Waarom stemden ze in eerste instantie toe? Hebben ze genoeg geprotesteerd, hard genoeg gevochten?

Erika Rosenbaum, een Canadese actrice die lang aan het woord komt, is minstens zo hard over zichzelf als over Weinstein: ik, naïef kuiken uit Toronto, dacht dat hij een nieuwe Lana Turner of Gwyneth Paltrow van me zou maken, ik zag onze ontmoeting als 'my big break'. Ik ben erin getuind, en heb het contact nog aangehouden ook.

Mannelijke oud-collega's van Weinstein schamen zich ook. Hun bijdragen vormen een cruciaal onderdeel van *Untouchable*, vergelijkbaar met de gekweld ouders die in *Leaving Neverland* aan het woord kwamen: alleen met zwijgende medeplichtigen kunnen machtige roofdieren als Jackson en Weinstein hun gang gaan. Op de Miramax-burelen werd weliswaar nooit over de zedendelicten van de baas gesproken, maar er waren wel stagiaires en assistenten die op eens wegbleven en er kwamen bedenkelijke brieven van advocaten. Van de twee Weinstein-broers (ze vernoemden hun in 1979 opgerichte productiemaatschappij naar hun ouders, Miriam en Max) gold Bob als de 'normale', een man met een leven buiten het werk, en Harvey als, nou ja, Harvey – naast een enthousiasmerend filmgenie ook een duivelse driftkop.

Twee journalisten memoreren een feest waarop een van hen op de stoep eindigde, zijn hoofd tussen Weinsteins enorme armen geklemd, nadat Weinstein de ander een 'fucking cunt' genoemd had en zichzelf 'de sheriff'. Miramax was zijn raison d'être, zijn roem vormde de legitimatie voor álles. Welke leegte Weinstein met zijn krankzinnige gedrag en levensstijl precies hoopte te vullen wordt in de film slechts vluchtig

aangestipt; de kloof tussen het onhandige, van films bezeten jongetje uit Queens en de reus die op talloze foto's en filmbeelden voorbijkomt wordt niet gedicht. En zijn echtgenotes, hoe zit het daarmee?

HELDENDAAD

Als bijdrage in de rechtszaken tegen Weinstein, die alle schuld ontkenen en wiens advocaten naar verluidt al tientallen miljoenen aan afkooptommen hebben rondgestrooid, valt er weinig op *Untouchable* aan te merken. De film vormt een fraaie aanvulling op de stukken die er in met name *The New Yorker* en *The New York Times* over verschenen zijn, en laat ook vasthoudende verslaggevers als Ronan Farrow aan het woord – Weinsteins val wordt geframed als een collectieve heldendaad.

Toch is de toon weinig triomfantelijk. Intelligente sprekers als oud-assistente Zelda Perkins waarschuwen: het ten val brengen van één 'monster' is niet genoeg. De wereldwijde #MeToo-beweging die ontstond uit de puinhopen van de zaak Weinstein heeft slachtoffers van misbruik wereldwijd mondiger gemaakt: onlangs nog moest de Universiteit van Amsterdam zich verantwoorden voor het jarenlang toelateren van een eigen 'Harvey' op de rechtenfaculteit. De ware cultuuromslag moet nog komen.

UNTOUCHABLE VERENIGDE STATEN, 2019 | REGIE
URSULA MACFARLANE | MET ERIKA ROSENBAUM,
ROSANNA ARQUETTE, PAZ DE LA HUERTA, CAITLIN
DULANY | 98 MINUTEN | DISTRIBUTIE PARADISO FILMS
| TE ZIEN VANAF 20 JUNI

163409c Sipa Press/REX/Shutterstock
HARVEY AND BOB WEINSTEIN IN LOS ANGELES, AMERICA - 1989 HARVEY AND BOB WEINSTEIN

REX USA

